

*Приходько Владлена Олександрівна,*  
викладач кафедри криміналістики та судової  
експертології Харківського Національного  
університету внутрішніх справ

## **ВІДЕОНАГЛЯД ТА ВІДЕОАНАЛІЗ, ЯК ДІЄВІ ЗАСОБИ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ**

Певні чинники соціального, економічного, політичного, а також ідеологічного характеру негативно впливають на формування криміногенної обстановки в державі. Крім того, постійне вдосконалення злочинного середовища, використання ними нових форм і методів протиправної діяльності чинять додатковий тиск як на суспільство в цілому, так і на правоохоронну систему зокрема.

Така ситуація суттєво послаблює спроможності поліції якісно та ефективно виконувати покладені на неї завдання та спонукає до пошуку й запровадженню в поліцейську діяльність нових засобів для забезпечення публічного порядку та безпеки громадян, захисту їх від протиправних посягань.

Одним із таких засобів є використання та розбудова комплексних систем відеоспостереження з потужною аналітичною складовою.

На протязі останніх років з ініціативи територіальних органів поліції органи місцевої влади розпочали активне впровадження систем відеоспостереження в містах – Дніпрі, Києві, Одесі, Чернігові, Львові та Чернівцях. Такі системи, як «Безпечне місто», «Безпечна область» та інші у теперішній час використовуються у вказаних регіонах нашої держави.

На сьогодні органи та підрозділи Національної поліції мають можливість використовувати інформацію з понад 19 тис. відеокамер. При цьому більше 14 тис. із цих камер встановлені місцевими органами державної влади та органами місцевого самоврядування з ініціативи територіальних органів поліції. Більше ніж 2 тис. – наділені функціональними можливостями розпізнавання номерів транспортних засобів та іншими аналітичними здібностями.

Використання аналітичних систем відеоспостереження, безперечно, має позитивний вплив на розкриття та розслідування кримінальних правопорушень. Так, на Одещині у 2018 році розпочала роботу інтегрована система відеоспостереження та відеоаналітики, з використанням можливостей якої розкрито ряд резонансних злочинів – вбивство місцевої мешканки, поєднане з відчленуванням голови потерпілої, розбійні напади на водія таксі та на помешкання громадянина Індії, а також ряд інших особливо тяжких злочинів.

Показовими є і декілька прикладів розкриття злочинів завдяки системі відеоспостереження в місті Дніпро. Так, у листопаді 2018 року за допомогою програмного комплексу системи відеоспостереження виявлено автомобіль із викраденим номерним знаком. За оголошенням в ефірі орієнтуванням, нарядом патрульної поліції затримано автомобіль та осіб, які в ньому перебували, (у подальшому затриманих

викрито у вчиненні тяжких та особливо тяжких злочинів на території Дніпропетровської та сусідніх областей).

На Чернігівщині з використанням камер відеоспостереження упродовж 2018 року розкрито 30 тяжких та особливо тяжких злочинів, з яких 3 розбої, 14 грабежів, 4 незаконних заволодіння транспортними засобами, 2 хуліганства з використанням зброї. Наприклад, 20.10.2018 нарядом поліції охорони за орієнтуванням з камер відеоспостереження по «гарячих слідах» встановлено особу, яка із застосуванням ножа вчинила на вулиці розбійний напад на громадянку.

У місті Луцьк за аналітичною інформацією з камер відеоспостереження встановлено групу осіб, які вчинили умисне ббивство однієї особи та заподіяли тілесні ушкодження іншій.

Характерні приклади розкриття є і в Донецькій області, де діє система інтелектуального відеоспостереження, яка за допомогою відповідного програмного забезпечення дає можливість розпізнавати реєстраційний номер транспортного засобу та перевіряти його на предмет перебування в розшуку, розпізнавати колір, тип автомобіля та його модель, розпізнавати обличчя та знаходити відповідники в розшуковій базі даних, виявляти скупчення людей. Система також має детектор залишених предметів та їх власників.

Враховуючи вищевикладене, запровадження системного підходу до створення єдиної системи відеонагляду та відеоаналітики є одним з пріоритетів подальшої розбудови Національної поліції України.

Водночас, на сьогодні вкрай гостро постає проблема відсутності єдиного підходу до розбудови та використання систем відеоспостереження в органах та підрозділах Національної поліції України. В областях запроваджуються різноманітні технологічні рішення отримання, передачі, обробки та збереження відеопотоків даних з використанням обладнання (відеокамери, відеореєстратори) різних виробників зі своїм унікальним програмним забезпеченням.

Зазначена ситуація фактично призводить до унеможливлення централізованого аналізу відеоінформації, її подальшого використання працівниками територіальних органів поліції (чергової служби, ситуаційного центру, оперативних підрозділів, слідчо-оперативних груп та ін.) та центрального органу управління поліції.

Необхідним є запровадження стандартів у створенні та розбудові єдиної комплексної системи відеоспостереження і відеоаналітики, встановлення єдиних вимог для технологічних рішень щодо отримання, обробки, обміну та збереження відеопотоків даних, налагодження тісної взаємодії територіальних органів (підрозділів) поліції з місцевими органами державної влади та органами місцевого самоврядування у питанні створення та розбудови систем відеонагляду.